

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: **Bez poczt:** kwartalnie 3 zł 45 kr., miesięcznie 1 zł. 20 kr. **Z poczt:** kwartalnie 4 zł. 30 kr., miesięcznie 1 zł. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmoni) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGŁAD.

Monarchya austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemce. — Grecya. — Doniesienia z ostatniej poczt. — Wiadomości handlowe.

MONARCHYA AUSTRIACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 18. sierpnia. Na wybudowanie kościoła w Wiedniu wpłynęły do c. k. krajowej głównej kasy we Lwowie następujące dalsze składki:

(Ob. Nr. 195 G. L.)

Poborca podatku w Glinianach Zakrzewski i kontrolor Filipowicz po 1r., dwaj stróże nocni po 10k. Ze składki Brodzkiego magistratu, mianowicie pp.: Grosse, dyrektor szkoły real. 2r., Sillinder, chirurg, Bętkowski nauczyciel, Krauss nauczyciel, ks. Humnicki katecheta, Veltze, oficyał poczt., Zimmer, expedytor poczt. i Rzymann księgarz po 1r., Steinsberg poczmistrz 3r., Kinderski dyrektor szkół norm. 2r., Nirenstein M. hurtownik 50r., spadkobiercy Nathansohn i A. Killir 20r., pp. kupcy: Kornfeld Neumann 5r., Braun H. M. 5r., Dawidsohn 3r., Lichmann i Schermesser, Klöber, Serachiotti, Dogranli A. po 2r., Rothenberg Samuel, Francos M. po 1r., p. Goldschmidt, fizyk miejski 2r., właściciele domów pp.: Rosenberg, Heinrich, Błocka po 1r., Stampfl 2r., Platzer H. 30k., Kaczyński 12k., Heger, nauczyciel szkół norm. 30k., Finkelstein, właściciel domu 30k., kupcy: Landau Menasses 40k., Klarfeld, Bernstein i Beer po 30k., Pappakaski 5k., odźwierny gubern. Bonhome 1r. 20k., hrabia Władysław Dzieduszycki 50r., pani Kładya hrabina Dzieduszycka 10r., gminy: Jezupol 25r., Pobereże 20r., Sielec 20r., Hanusowce 12r., Uziń 16r., Sapahów 6r., Dubowce 13r., Dolhe 10r. 8k., Miłowanie 10r., Kozina 6r., Stryhańce 8r., instytut sióstr miłosierdzia w Maryampolu 5r., p. Ant. Kemplicz, właściciel dóbr 10r., mandat. Zielonka 2r., urzędnicy c. k. salin w Rosulnie, mianowicie pp.: Nechaj podzupek 2r., Zachar kontrolor 1r. 30k., Pizar magazynier 1r., podrzędni słudzy i robotnicy tego urzędu 9r. 2k., gmina Hostow 11r., łac. kapelan ks. Kaczorowski 1r., gmina Niżniów 1r. 46k., imx. dr. Stosak, łac. proboszcz 3r., ze składki w kościele Tłumackim 2r. 23k., kooperator prob. ks. Falkiewicz 1r., pp.: G. Ledebour, dyrektor fabryki w Tłumaczu 20r., E. Becht i Kronbauer po 2r., Waxmann 1r. 30k., Hartmann, Wiese i A. Kusche po 1r. 30k., Biegeleisen, Katzenellenbogen, Lina Fanz, Sanojca, Laskowski, Schmid, L. Elaszewicz i R. Majewski po 1r., leśniczowie w Tłumaczu 2r., urzędnicy ekon. 7r., pp.: Zopoth aptekarz 2r., Prokopiec, naucz. tryw. 1r., Gärtner 30k., Jurkiewicz, urzędnik przy fabr. 1r., Kruse, Perlmutter, R. Tomżyński, tudzież J. Kraus po 30k., rzemieślnicy przy fabryce cukru w Tłumaczu 13r. 31k., robotnicy przy namienionej fabr. 2r. 40k., żydowska gmina w Tłumaczu 10r., Hafter 1r., Sperber, Inschlicht, Ritzer, Haber, Kleiner i Breslauer po 30k., pp. mandataryusze: Czczowski 2r., Demianowski 2r., dzierżawca dóbr p. Naduchowski 1r.

Główna szkoła w Haliczu, mianowicie pp.: Mianowski, dyrektor szkoły 2r., Jaworowski nauczyciel, Pokoliński suplent i Pławicki pomochnik po 1r., Winkler, łac. katecheta i Markiewicz, gr. kat. katecheta po 20k., nauczycielka pani Wierzbicka 20k., młodzież głównej szkoły 3r. 42k., szkoła dziewcząt 18k., przełoż. magistratu w Haliczu p. Kijański 1r., ze składki przez niego od niektórych mieszczan 1r. 36k., ze składki w rzym. kat. kościele w Jezupolu 1r. 33k., konwent OO. Dominikanów w Jezupolu 5r., gmina Słobudka 3r. 24k., pp.: Hermanowski mandat. 2r., p. Jan Starzyński, właściciel dóbr 10r., gmina Konstantynówka 4r.

Miasto Bełz 20 sztuk kuponów obligacyi w wartości 50r., straż finans. nr. 3. w Mostach wielkich 4r. 25k., ks. proboszcz: Szczawiński i Kowszewicz po 1r.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Sprawy krajowe.

(Obchód Uroczystości urodzin N. Pana w Złoczowie.)

Złoczów, 19. sierpnia. Wczoraj w dzień Uroczystości Urodzin Jego c. k. Apost. Mości odprawiono w tutejszych kościołach parafialnych uroczyste nabożeństwo, na którym znajdowały się wszystkie cywilne i wojskowe władze.

Oddział stojącego tu załoga pułku piechoty W. księcia Alexandra dawał podczas nabożeństwa zwykłe salwy, którym towarzyszyły wystrzały z moździerzy.

W wilię dnia tego oświetlono kilka domów, a dnia 18. było całe miasto uroczyste uiluminowane.

(Obchód Uroczystości Urodzin Jego c. k. Apost. Mości w Przemyślu.)

Przemyśl, 21. sierpnia. Dnia 18. b. m. zrana zwiastowały mieszkańcom Przemyśla i okolicy wystrzały z moździerzy przy odgłosie muzyki miejskiej Uroczystość Urodzin Jego c. k. Apost. Mości naszego najmiłosiejszego Cesarza i Pana.

O god. 9. zgromadziły się wszystkie c. k. cywilne i wojskowe władze, tudzież znaczna liczba mieszkańców w obydwoh tutejszych kościołach katedralnych, gdzie przewieleb. księza Biskupi celebrowali nabożeństwo solenne wznosząc gorące modły błagalne o pomysłność Najjaśniejszego Pana. Przy końcu nabożeństwa odspiewano Te Deum i „hymn ludu“.

Po nabożeństwie obdzielono przed frontem ustawionej w paradzie c. k. załogi czterech inwalidów datkami z funduszu inwalidów obwođu Przemyńskiego.

Deputacya obywatelstwa miejskiego z burmistrzem na czele złożyła następnie przed c. k. Starostą obwodowym uczucia wierności i przychylności tego miasta dla Jego c. k. Apost. Mości i najdosłojniejszego Domu Cesarskiego.

Na obiedzie u gr. kat. Biskupa JMksiędza *Jachimowicza* wznosiło zaproszone grono wyższego duchowieństwa, tudzież znakomitych osób cywilnych i wojskowych toasty na cześć Jego c. k. Apost. Mości. Jej cesarz. Mości najdosłojniejszej Arcyksiężny Zofii i wszystkich innych najwyż. członków najdosłojniejszego Domu cesarskiego.

Wieczór obchodziła także gmina izraelska uroczystość dnia tego w świetnie uiluminowanej synagodze stósownymi modlitwami i odspiewaniem „hymnu ludu“ wobec licznego zgromadzenia.

Wiedeń, 22. sierpnia. Jej królewicz. Mość *Elżbieta Amalia Eugenia księżniczka Bawaryi, Narzeczona Jego Mości Cesarza Franciszka Józefa*, urodziła się dnia 24. grudnia 1837 i pochodzi z książęco-bawarskiej, dawniej pfalz-zweibrücken-birkenfeldskiej linii. Rodzice najdosłojniejszej Narzeczony są Jego królewicz. Mość *Maxymilian Józef*, książę Bawaryi, urodzony 4. grud. 1808, zaślubiony 9. września 1828 z księżniczką *Ludwiką Wilhelminą*, urodzoną 30. sierpnia 1808, córką Maxymiliana Józefa, zmarłego króla Bawaryi, najmłodszą siostrą Jej cesarz. Mości Arcyksiężny Zofii. Braci i sióstr ma księżniczka Elżbieta siedm, książęta: Ludwik, król. bawarski rotmistrz, Teodor i Maxymilian; księżniczki: Karolina, Zofia, Matylda i Charlotte.

(Przepisy względem uregulowania stanu obłożenia w lomb. weneckiem Królestwie.)

Wiedeń, 24. sierpnia. Dziennik ustaw państwa i Gazeta Wiedeńska umieszczają dziś z rozporządzeniem ministra spraw wewnętrznych z dnia 20. sierpnia na mocy najwyższego postanowienia z 13. sierpnia r. b. przepisy względem uregulowania stanu obłożenia w królestwie lombardzko-weneckiem, na których ważność i doniosłość już wczoraj zwróciliśmy uwagę. Te przepisy składają się z 16 paragrafów, które w zwięzłej formie ale w sposób jasny i dokładny ustanawiają równowagę, jaka nadal ma istnieć między normalnymi a wyjątkowymi władzami.

Paragraf 2. wylicza wypadki, które także i nadal należą do sądów wojennych; są to wypadki czysto polityczne. Liczba sądów wojennych zredukowana jest na cztery, w Medyolanie, Mantuy, Weronie i Udine. Władze cywilne mają zlecenie donosić sądowi wojennym o wszystkich wypadkach należących do ich kompetencyi.

Wojskowy sąd doraźny istniejący potąd jeszcze dla przestępstw politycznych ma być zniesiony. Powtórne rozszerzenie stanu doraźnego na podobne wypadki nie może być nakazane bez poprzedniego najwyższego przyzwolenia.

Jenerałuy gubernator w lombardzko-weneckiem królestwie potwierdza wszystkie wyroki sądów wojennych wydane na osoby tak cywilne jak i wojskowe. Każdy wyrok sądu wojennego, mocą którego wyrzeczona jest kara śmierci lub więzienie powyżej jednego roku, ma być przedłożony jenerałnemu gubernatorowi do potwierdzenia; w tym względzie jednak zawiera §. 7. w ostatnim ustępie wyraźnie to ważne postanowienie, że wyroki sądu wojennego dotyczące osób cywilnych, nim przedłożone zostaną jenerałnemu gubernato-

rowi do potwierdzenia, odesłane być mają do szefa sekcji cywilnej rządu wojskowego dla zrobienia potrzebnych uwag.

Pobieżny przegląd tych postanowień jest dostateczny, ażeby uzasadnić przekonanie, że bezpieczeństwo prawa i osób otrzymało liczne i skuteczne gwarancje. To samo znaczenie mają także postanowienia względem dalszego wykonywania policyi bezpieczeństwa w królestwie lombardzko-weneckiem. Naczelną jej dyrekcyą należy według § 8. ad II. do jeneralnego gubernatora, który jednak wszelkie w ten zakres wchodzące rozporządzenia wydawać ma po wystąpieniu szefa sekcji rządu wojskowego. Pod tym wyrukiem może rząd wojskowy wydawać szczególne zakazy dla całego królestwa lub pewnych jego części, a przestępce zagrozić karą prawa wojennego. Jako czynności kary godne tego rodzaju oznaczone są szczegółowo: niepozwolone posiadanie broni i amunicji, noszenie oznak i uniformów rewolucyjnych, podburzające publiczne demonstracje, napaści na żołnierzy niebędących w czynnej służbie itp., przyczem jednak w tym samym paragrafie 9. wyraźnie dodano, że kary za te przestępstwa zazwyczaj niemogą przewyższać jednorocznego więzienia w fortecy. Policya publicznego bezpieczeństwa w każdym obwodzie namiestniczym, w sprawach stanu obłężenia należy do namiestników w ciągłym porozumieniu z gubernatorami wojskowymi; w różnicach w zdaniu decyduje według §. 10. ustęp 3. rząd jeneralny. Wszystkie sprawy nieodnoszące się do stanu obłężenia mają być załatwiane przez zwyczajne polityczne i policyjne organa pod naczelną dyrekcyą namiestników i ze współdziałaniem dyrektorów policyi. §. 14. rozporządza, że wszelki wpływ władz wojskowych na czynność innych cywilnych władz krajowych ma ustać. Zaostrzenie tamtejszego stanu obłężenia, jeżeliby przeciw spodziewaniu uznane było za potrzebne, może być zaprowadzone tylko za najwyższym przyzwoleniem. W mowie będące łagodniejsze rozporządzenia mają już dnia 1. października r. b. wejść w zupełną moc obowiązującą. To krótkie ich skrócenie okazuje dostatecznie, że nie tylko odznaczają się w najwyższym stopniu duchem łagodności, ale zarazem przygotowują stałość i bezpieczeństwo powszechnego stanu prawnego w kraju, co najwyższym jest celem każdego rządu. Osobom cywilnym przysługują we wszystkich wypadkach opiekuńcza interwencja władz cywilnych, które opatrzone są dostateczną siłą, ażeby słowu swemu, gdy oparte jest na prawie i ustawie, nadać odpowiednią powagę. — Miasto terazniejszego ścisłego stanu obłężenia zaprowadza się stan przejściowy, który prowadzić ma do zupełnie normalnych i uporządkowanych stosunków; w tym przeciągu czasu ustanowi się równowaga władz tamtejszych, co znacznie ułatwi osiągnięcie zamierzonego celu. Dla najważniejszych ewentualnych wypadków złożona jest decyzja w ręce Jego Mości Cesarza i należyty miano względ na prawo najwyższego nadzoru przysługujące władzom centralnym państwa.

(Litogr. koresp. austr.)

(Wiadomości z krajów koronnych.)

Rada gminy miasta *Opawy* postanowiła w rocznicę urodzin Jego c. k. apost. Mości naszego miłościwego Cesarza jako w pierwszą po owym zbrodniczym zamachu, wymierzonym na życie Jego c. k. apost. Mości w dowód lojalności i radości miasta *Opawy*, że opatrność odwróciła ten zamach od Monarchy, utworzyć na cześć Jego c. k. Mości trwałe dzieło humanitarności założeniem miejskiego instytutu dla 25 zaniedbanych lub opuszczonych dzieci obojej płci, z poświęceniem kapitału 5000 zfr. m. k. z kapitałów uwolnienia od ciężarów gruntowych, prócz pokrycia każdego niedoboru z dochodów miasta. Fundacya ta po uzyskanem najwyż. potwierdzeniu będzie mieć imię Jego c. k. Mości i nazywać się: „Fundacya Franciszka Józefa ku ocaleniu opuszczonych i zaniedbanych dzieci.“ (L.)

(Kurs wiedeński z 27. sierpnia.)

Obligacje długu państwa 5% $92\frac{1}{4}$; $4\frac{1}{2}\%$ $84\frac{5}{16}$; 4% —; $4\frac{1}{2}\%$ z r. 1850. $92\frac{1}{2}$; wylasowane 3% 58; $2\frac{1}{2}\%$ —. Losy z r. 1834 —; z r. 1839 $137\frac{7}{8}$. Wied. miejsko bank. —. Akcje bankowe 1395. Akcje kolei póln. 2330. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie $123\frac{1}{2}$. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 773. Lloyd. —. Galic. l. z. w Wiedniu —.

Hiszpania.

(Mianowanie. — Okólnik ministra spraw wewnętrznych do Gubernatorów.)

Madryt, 13. sierpnia. W miejsce pana Esteban Collantes mianowano Don Luis Maureza jeneralnym dyrektorem poczty.

Okólnik ministra spraw wewnętrznych do gubernatorów prowincji jest motywowany w ten sposób, że wiele niespokojnych umysłów stara się raczej zbałamucić niżeli objaśnić opinię publiczną. — W tym zamiarze puszczili w obieg ulotne pisma drukowane bez należytego upoważnienia, ażeby w umysłach wzbudzić niedowierzanie i zaburzyć dobry porządek, w którym kraj od niejakiego czasu zostaje. Minister wzywa przeto gubernatorów, ażeby dawali baczność na owe drukowane lub pisane pisma ulotne i z wszelką surowością postępowali przeciw ich autorom, gdyż rząd niemoże dłużej cierpieć, aby takie nadużycia uchodziły bezkarnie. (W. Z.)

Anglia.

(Odroczenie parlamentu. — Adres lorda-kancelerza.)

Londyn, 20. sierpnia. W imieniu Jej Mości królowej odroczył lord-kancelarz o pierwszej godzinie parlament następującym adresem:

„Mości Panowie! Mam od Jej Mości królowej rozkaz uwolnić Panów od obecności w Parlamencie i równocześnie wyrazić szczerę uznanie królowy Jej Mości za gorliwość i pilność, którąście Panowie

poświęcili rozważając tak wielu przedmiotów wielkiej wagi dla dobra państwa.

Jej Mość królowa widziała z wielkiem zaspokojeniem, żeście Panowie przez zniesienie i zniżenie owych podatków, które ścieśniały operacje handlu i przemysłu, rozszerzyli system pożytecznego prawodawstwa pomnażając zarazem znacznie środki służące ku osiągnięciu pierwszych potrzeb życia.

Środki, którychście Panowie użyli, ażeby zadość uczynić potrzebom służby publicznej nie tylko na rok bieżący ale i na przyszły, są tego rodzaju, iż nadają trwałą stałość naszym finansom, i tym sposobem przyczyniają się do ustalenia potęgi i bogactwa tego państwa.

Podniesione dochody państwa i ciągły postęp naszego handlu z zagranicą, są dowodami mądrości zaprowadzonej teraz stanowczo polityki handlowej; podczas gdy równocześnie dobry byt wielkich handlowych i przemysłowych klas, bez najmniejszego wyjątku w tym względzie daje nieustanne, ciągle pomnażające się dowody wzrastającego bogactwa ludu.

Bil, któryście Panowie dla przyszłej administracji Indji przyjęli, został przez Jej królewską Mość z gotowością sankcyonowany, w przekonaniu, że się okaże mądrym, i że jest zdolnym przyczynić się do pomyślności i dobra wschodnich państw Jej Mości królowej.

Jej Mość królowa widzi z szczególnym upodobaniem środki, któreście Panowie uchwalili ku lepszej administracji funduszy dobroczynnych. Trudności jakie stały na przeszkodzie sprawiedliwemu i dobroczynnemu użyciu majątku przeznaczanego na cele dobroczynne i edukacyjne, były wielką niedogodnością w państwie, przeciw której według przekonania Jej Mości królowej, Panowie w waszej mądrości użyliście teraz skutecznego środka.

Mości Panowie z izby niższej! Otrzymaliśmy od Jej królewskiej Mości rozkaz podziękować Panom za fundusze, któreście dla służby publicznej tego roku przyzwolili, i za staranie, jakieście mieli o obronie kraju tak na morzu jak i na lądzie. Jej Mość królowa użyje tych sum z należytym względem na oszczędność i zgodnie z owym duchem, który nasze narodowe bezpieczeństwo zawsze czynił głównym przedmiotem Jej staranności.

Mości Panowie! Jej Mość królowa rozkazuje nam uwiadomić Panów, że nieprzestaje odbierać od swoich sprzymierzeńców zapewnienia ich niezmiennych życzeń utrzymywania najprzyjaźniejszych stosunków z tym krajem.

Jej Mość królowa widziała z głębokim interesem i udziałem ważne nieporozumienia, które niedawno powstały między Rosją i Portą ottomańską.

Cesarz Francuzów połączył się z J. M. królową w najszczęśliwszych usiłowaniach, ażeby załatwić te nieporozumienia, któreby trwając dłużej, mogły wywołać wojnę w Europie.

Działając zgodnie z swoim sprzymierzeńcem i ufając usiłowaniom zebranej teraz w Wiedniu konferencji, ma Jej Mość królowa wszelką nadzieję, że pomyślne porozumienie wkrótce przyjdzie do skutku.

Jej Mość królowa poczytuje sobie za przyjemność, iż może uwiadomić Panów o ukończeniu wojny na granicy kolonii na Przylądku dobrej Nadziei i spodziewa się z pewnością, że zaprowadzenie rządu reprezentacyjnego na tej kolonii przyczyni się do rozwoju jej bogactwa i poda jej środki do skutecznych przygotowań przyszłej obrony.

Mamy także rozkaz powinszować Panom, że przez połączone usiłowania potęgi lądowej i morskiej J. M. królowej i kompanii wschodnio-indyjskiej ukończono z honorem i skutecznie wojnę birmańską. Celem wojny są zupełnie osiągnięte, a gdy się rząd birmański należycie poddał, proklamowano pokój.

Jej Mość królowa widzi z wdzięcznem upodobaniem i z uczuciami wdzięczności dla Wszechwładnego Boga spokój, jaki panuje we wszystkich Jej państwach, w połączeniu z ową spokojną przemysłowością i z owem posłuszeństwem dla ustaw, które zabezpieczają pomyślność wszystkich klas poddanych Anglii. Pierwszem życzeniem Jej królewskiej Mości jest wspierać postęp wszelkiego socjalnego ulepszenia i za pomocą mądrości Panów dalej jeszcze rozszerzyć pomyślność i szczęście Jej ludu.“ (A. B. W. Z.)

(Posiedzenie izby niższej dnia 16. sierpnia.)

Londyn, 17. sierpnia. Z wczorajszego posiedzenia Izby niższej zastępuje jeszcze na wzmiankę mowa p. Cobden'a: „Wszyscy mówią, że Rosja postąpiła sobie gwałtownie, i wszyscy też zdają się cieszyć z zawartego między Anglią i Francją przymierza. Lord J. Russell wyraził zdanie całego narodu angielskiego, a nawet mieszkańcy miasta Birmingham posiadający u siebie fabryki broni, są więcej za pokojem niż wojną. — Mimo to jednak troszczą się wszyscy sprawą turecką, i coraz bardziej zakorzenia się to mniemanie, że całość i niezawisłość Turcyi jest jako polityczna zasada czerząca tylko gadaninę. Mają bowiem Turków za najeźdźców w Europie, Ażyc zaś za właściwą ich ojczyznę, i są zresztą tego przekonania, że panowanie Turków w Europie nie może się żadną miarą dłużej ostać. Zachodzi przysięgą i ta jeszcze okoliczność, że chrześcijan jest trzykrotnie więcej od mahometanów, a usposobienie tych mieszkańców chrześcijańskich dla swych władców jest wewnątrz kraju nie najlepsze. Z czasem stać się może ta okoliczność rzeczą bardzo ważną, lecz już i teraz wypadłoby się nad tem zastanowić, co by począć z Turcyą niemogącą się już żadną miarą utrzymać. Śmieszna byłoby zresztą rzecz dla celnej taryfy rozpoczynać wojnę, na nicby się

to nieprzydało, a rozpatrzywszy się dobrze okazałoby się wkońcu, że handlowi angielskiemu w Turcyi przypisywano niesłusznie tak wielką ważność. I cóżby dla handlu powszechnego mógł uczynić kraj taki jak Turcyja, gdzie nie ma żadnych gościńców? Nie należałoby się ludzi w tej mierze; co się zaś tyczy równowagi politycznej, tedy rzecz ta zapewne jest nader ważną; wszelakoż zaprzecza temu, iżby Anglia ze względem na tę równowagę i we własnym swym interesie widziała się być zagnaloną do utrzymania wszelkimi siłami państwa tureckiego. Również byłoby bardzo śmieszną rzeczą wspominać o napadzie rosyjskim na Anglię. Wojna angielska byłaby straszniejsza nad wszelkie spodziewanie. Według jego zdania postępuje sobie rząd bardzo mądrze, uchylając się od wojny mimo wrzawy licznej gawiedzi, a zresztą nie gani mu tego bynajmniej, że nie odstępować od tradycyjnej polityki usiłuje utrzymać niepodległość Turcyi. — Lord *Palmerston* widział się spowodowany do poczynienia niektórych uwag nad tą mową i między innemi oświadczył, że mowca prawil zarazem o walce względem utrzymania Turcyi i niepodobiestwie dalszego jej istnienia. Agent rosyjski właśnie w ten sam sposób co i pan *Cobden* wykladałby tę sprawę. Podobnej mowy opacznej nigdy jeszcze w Izbie nie słyszano. W cóż się więc obróciły pana *Cobdena* zasady handlu wolnego? Czyliż mu nie wiadomo, że Rosya trzyma się prawie prohibicyjnej taryfy celnej, gdy tymczasem zasady handlowe Turcyi są liberalniejsze od zasad tylu państw europejskich. Mylną też jest rzeczą, jakoby stosunkom handlowym Anglii z Turcyą zanadto wielką ważność przyznawano. Przynoszą one co rok większe korzyści, i warto, ażeby je pielęgnowano. P. *Cobden* był zresztą zawsze stronnikiem polityki nieinterwencji! A teraz uważa Turcyę za rzecz spruchniałą i każe nam wczesnie o tem pomyśleć, co też należałoby uczynić z państwem ehylącym się do upadku. Lecz właśnie rzecz się ma inaczej, bowiem Turcyja może się i nadal jeszcze utrzymać jako państwo samoistne i niepodległe, a istnienie tego państwa nie tylko jest pożądane, lecz nadto wartoby i stoczyć walkę o to. W ostatnich 30 latach uczyniła Turcyja we względzie moralnym, socyalnym i co do tolerancji religijnej daleko większe postępy, niż którekolwiek inne państwo. Daleki od potakiwania bredniom politycznym p. *Cobdena* i tych wszystkich, którzy sobie życzą rozbioru Turcyi, jest raczej tego przekonania, że dość jest przeciąć drogę najezdnikom, a co do tak zwanego rozsprężenia wewnętrznego, tedy Turcyja mogłaby śmiało wytrzymać w tej mierze porównanie z niejednem państwem europejskiem. Należałoby tylko życzeć sobie, ażeby mowa p. *Cobdena* nie dała powodu do fałszywego po-za granicami Anglii wykładu, przezcohy usiłowania rządu tylko utrudniono, i żeby przewaga należytego w tym względzie sposobu myślenia Izby niższej mogła światu okazać prawdziwe uczucia narodu i parlamentu angielskiego. Wkońcu załatwiwszy jeszcze kilka spraw mniej ważnych Izba się odroczyła.

(*Wien. Ztg.*)

(Pokój z państwem Birmańskiem zawarty. — Proces E. Raynaud. — Książę Adalbert Pruski w Portsmouth.)

Londyn. 17. sierpnia. Dyrektoryum kompanii wschodnio-indyjskiej otrzymało od lorda Dalhousie, jeneralnego gubernatora Indyi depeszę, w której donosi o zakończeniu wojny z Birmanami i poddaniu się króla Awy. Namieniony król oznajmił, że wydał rozkaz do gubernatorów dystryktowych, ażeby birmańskiemu wojsku zakazali wszelki dalszy napad na terytoryum Meeaday i Tounghoo, gdzie są angielskie załogi; następnie król wypuścił na wolność jeńców angielskich i wyraził życzenie, ażeby znowu otworzono rzekę dla kupców obu narodów, to znaczy, ażeby zniesiono blokadę. Na mocy tych przyrzeczeń zniesiono istotnie blokadę rzeki, przywrócono przyjacielskie stosunki z Awą i proklamowano pokój. — Armia Awy będzie postawiona na stopie pokoju, a w Pegu będzie stać stosowna dla obrony tej prowincyi zbrojna siła, aby być na pogotowiu przeciw wszelkiemu odnowieniu kroków nieprzyjacielskich. Wojsko Birmańskie cofnęło się zewsząd, króla defronizował jego brat, książę Wengdoon, który wyprawił posła do angielskiego obozu dla wyjednania pokoju. Poseł Birmański uznał niepodobiestwo dłuższego oporu przeciw zbrojnym siłom angielskim i prosiąc angielski rząd o pobłażanie oświadczył, że gotów jest podpisać odpowiedni królewskiej proklamacyi traktat pokoju, tylko ażeby koło Meeaday niepociągnięto granicy. Rząd zastrzegł sobie prawo wyknać granicę według swego zdania; ażeby jednak przekonać, że jest gotów ponowić z Awą dawne przyjacielskie stosunki i w nadziei zawarcia niezwłocznie stanowczego traktatu pokoju, przyzwolił na cofnięcie granicznej linii od Meeaday i wyknięcie jej w najściślejszej zgodzie z dosłownem brzmieniem proklamacyi w północnej stronie Prome i Tounghoo. Ale gdy tę ugodę podano, wzbraniał się poseł Birmański zezwolić na jakiegokolwiek odstąpienie terytoryum. Zerwano negocjacyę; granicę angielskiego terytoryum pociągnięto wkońcu na północno-zachodniej stronie od Meeday i Tounghoo; posłowi oznajmiono, ażeby opuścić obóz i powrócić do stolicy, zkad przywiózł teraz powyższe poselstwo pokoju od swego króla. — Tak opiewa doniesienie jeneralnego gubernatora. Chwali przytem waleczność wszystkich w tej wyprawie żołnierzy i wymienia kilku oficerów, którzy najszczególniej się odznaczyli; co się tyczy powodów, które skłoniły dwór Awy tak nagle do uległości, niemówi nie ten dla publiczności przeznaczony dokument. Jeżeli się wojna w samej rzeczy skończyła, zdaje się, że Anglię zawdzięczają to najwięcej niedostatkowi żywności u swych przeciwników. Utrata zamożnej prowincyi Pegu, która była szpichlerzem dla całego Birmańskiego państwa, musiała się mocno do tego przyczynić. Zresztą okaże się, czyli król

myśli szczerze co do zapewnienia pokoju, lub też czyli tylko chciał, ażeby blokadę rzeki zniesiono, dla odzyskania środków do odnowienia walki.

Przed sądem centralnym odbyła się dzisiaj indagacya przeciw krawcowi Edwardowi Raynaud, mającemu lat 36, obwinionemu o zamach na życie Cesarza Francuzów. — Jego królewicz. Mość książę Joinville był pierwszym świadkiem, którego za pośrednictwem tłumacza badano. Książę rzekł: „Jestem synem króla Ludwika Filipa i mieszkam w Claremont. W czerwcu b. r. otrzymałem przedłożony list i przestałem go do ministra spraw wewnętrznych. Wkrótce potem odebrałem jeszcze dwa listy, które jak sądzę, były podpisane przez obżalowanego. Tego ostatniego nieznam; pierwszy raz widziałem go przed sądem.“ Wkońcu wyrzekli przysięgli po naradzie przez 20 minut, że jest niewinny, poczem Raynaua wypuszczono na wolność.

— Jego królewicz. Mość Adalbert książę Prus przybył wczoraj wieczór do Portsmouth, dla inspekcji stojących tam na kotwicy pruskich statków wojennych. W dworcu kolei żelaznej był książę przyjmowany przez komodora Schröder i pruskiego konzula i udał się natychmiast na pokład. Wszelkich uroczystości przyjęcia zaniechano, gdyż książę wyprosił sobie do wyrażenia. Dziś rano salutowała banderę król. admirała korweta „*Amazone*“ 21 wystrzałami.

(*Wien. Ztg.*)

Francya.

(Dekret względem cła od sprowadzanego do Francyi zboża i maki.)

Dekretem, umieszczonym w *Moniteur*, postanowiono, że od zboża i maki sprowadzanej bądź lądem, bądź też morzem na francuskich albo obcych okrętach, opłaca się po dzień 31. grudnia tylko najniższe cło prawne. Od stu kilogramów ryżu, suszonej jarzyny i kaszy będzie się do tego samego czasu tylko 25 centymów opłacać. Okręta przywożące w ciągu tego peryodu do Francyi namienione produkty, nie płacą żadnej należitości ładunkowej. W półurzędowej części ogłasza *Moniteur*, że powyższy dekret jest wydany dla następczenia handlowi sposobności, ażeby z pomyślniej dla żeglugi pory roku korzystał.

(*W. Z.*)

Belgia.

(Przygotowania dla przyjęcia Jej cesarzew. Mości Arcyksiężniczki Maryi Henryety.)

Verviers. 20. sierpnia. O wydanych tutaj na przyjęcie Jej cesarzew. Mości Arcyksiężniczki Maryi Henryety rozporządzeniach podają dzienniki następujące szczegóły: Na drodze do hotelu famillii Biolley, dokąd się Arcyksiężna najprzód uda, są rozstawieni po jednej stronie robotnicy, a po drugiej robotnice ogromnego zakładu; w taki sposób będzie młoda Księżniczka najprzód przez lud przyjmowana i powitana. Kolumnada, która, równie jak wszystkie przestrzenie tego okazałego gmachu, jest ozdobiona kwiatami, kościami i t. d. uda się najdostojniejsza Księżna na pierwsze piętro do pokoju toalety dla przebrania się na ceremonię. Obok tego jest suto dekorowany salon, w którym odnośne akta będą wykonane. Podczas gdy salony Księżny i Jej dworu znajdują się po prawej stronie hotelu, przygotowano dla królewskiej famillii Belgijskiej po lewej stronie kilka salonów, do których osobne wschody prowadzą. Zresztą wszystkie rozporządzenia są wydane ściśle według ceremoniału austriackiego dworu. Az po wykonanym akcie wystąpi Jego Mość król Leopold z Jego królewicz. Mością księciem Brabantu, powita dostojną Damę jako Belgijkę i uściska ją po pierwszy raz jako synowe. Cała ceremonia odbędzie się przy zamkniętych drzwiach w najściślejszem kole famillijnem. Potem nastąpi sute śniadanie. Całe miasto jest w największym ruchu, nieprzejrane tłumy ludu otaczają stację kolei żelaznej.

O dziewiętej godzinie rano przybyła tu Jej cesarzew. Mość Księżna Brabantu z liczną świtą z Akwisgranu, a o godzinie dziesiątej przybyli Jego Mość król Leopold, książę Brabantu tudzież jego bracia i siostry z Bruxeli. Z niewymownym entuzjazmem powitała publiczność dostojnych Gości.

(*Wien. Ztg.*)

Włochy.

(Mianowania. — Przesilenie finansowe.)

Turyń. 19. sierpnia. Król Jego Mość mianował kawalera. Alessandro Joeteou postem w Szwajcaryi, a margrabię Andrea Tagliacarne sprawującym interesa w Wasyngtonie.

Dzienniki Genueńskie uzalają się bardzo na panującą w Piemencie pieniężną kryzys.

(Uwięzienie wychodźców. — Zbiory tegoroczne.)

Rzym. 17. sierpnia. *Giorn. di Roma* donosi:

„Niektóre z Rzymskich państw wygnane indywidua znane z swych zasad, zmierzających do obalenia wszelkiego towarzyskiego porządku, usiłowały z Genuy nieznacznie wylądować na wybrzeżu między Civitavecchia i Fiumicino; wylądowanie to powiodło się; potem weisnęli się do Rzymu, ale policya schwytała ich tam wraz z spółnikami, którzy im przytułek dali.“

Dziennik *Vero Amico Popolo* zapewnia, że tegoroczne zbiory w państwie kościelnem, chociaż tak obficie niedopisały jak zwykle, jednak nie są złe, jakby niektórzy w publiczność wmówić chcieli. W niektórych okolicach zebrano 15-, a nawet 20-krotną część wy-

siewu, gdzieindziej wypadły zbiory jak zwykle w przecięciu pomyślnie, a w ogóle tegoroczna potrzeba ludności jest całkiem pokryta.
(A. B. W. Z.)

Niemce.

(Obchód Uroczystości Urodzin Jego Apost. Mości Cesarza Austrii.)

Berlin, 20. sierpnia. Korpus oficerów pułku grenadyerów Cesarza Franciszka wyprawił przedwczoraj świetną ucztę na cześć swego dostojnego szefa, J. c. k. apost. Mości Cesarza Franciszka Józefa, na której znajdował się także komendant dywizji, generał-porucznik Möllendorf, tudzież generałowie brygady. Komendant pułku pomienionego, pułkownik Schlegel miał stosowną do tej uroczystości przemowę.

(Obchód Uroczystości Urodzin Jego Apost. Mości Cesarza Austrii.)

Ulm, 18. sierpnia. Dzisiaj obchodzili stojące tu załogą c. k. wojska austriackie urodziny J. c. k. apost. Mości, w czym też i cały garnizon wziął udział. O godzinie 5tej zwiastowało 34 wystrzałów działowych z wałów Wilhelmsburga rozpoczęcie dnia uroczystego, poczem około 10tej godziny odbyła się wielka parada kościelna, defilada wojska przed p. gubernatorem hrabią Southeim, i suma uroczysta, podczas której dano znów 33 wystrzałów działowych. Po skończeniu nabożeństwa wydano wielką ucztę w hotelu „pod królewiczem“, przyczem śród huku 33 wystrzałów działowych i ze stosowną ze strony p. gubernatora przemową wznoszono toasty za pomyślność J. c. k. apost. Mości. Również i korpus podoficerów obchodził dzień ten w najpiękniejszej zgodzie koleżeńskej.
(Wien. Ztg.)

(„Allg. Zeitung“ o zaślubieniu się Jego Apost. Mości Cesarza Austrii z księżniczką Elżbietą Bawarską.)

Mnichów, 20go sierpnia. All. Ztg. pisze: „Do związków pokrewieństwa, któremi Bawaryja i Austrija są już skojarzone, przyłączył się nowy, piękny i wzniosły związek. Albowiem przedwczoraj odbyło się w Ischl zaślubienie Jego Mości Franciszka Józefa Cesarza Austrii z Jej królewicz. Mością księżniczką Elżbietą Amalią Eugenią, drugą córką Jego królewicz. Mości Maksymiliana księcia Bawaryi. Gdy dziś rano ogłoszono najprzód w tutejszych wyższych kołach ten radosny wypadek, rozszerzyła się wiadomość ta piorunem po całym mieście, i z najprzyjemniejszym uczuciem opowiadał jeden drugiemu tę radosną nowinę. Jej królewicz. Mość Księżna Bawaryi odjechała przeszłego poniedziałku z swoją córką, Narzeczoną Cesarza do Ischl. Ojciec dostojnej oblubienicy, Maksymilian książę Bawaryi, znajdujący się obecnie na wsi, jest dzisiaj wieczór tu spodziewany. Uda się również do Ischl.“ (Abdb. W. Z.)

Grecya.

(Zaprowadzenie dwóch komend jenerałnych. — Nieurodzaj.)

Ateny, 12. sierpnia. Po kilkudniowych naradach w radzie ministerjalnej postanowił król Jego Mość zaprowadzić w Grecyi dwie jenerałne komendy, to jest jedną wschodnią, zostającą pod rozkazami jenerał-majora Gardikiotis Grivas, a drugą zachodnią pod adiutantem Jego król. Mości jenerałem Mamuris. Wszystkie oddziały wojska Rumelii z wyjątkiem załogi w Atenach, zostają pod ich rozkazami. Zamiarem rozporządzenia tego jest zasłonić pogranicze prowincye przy mogącem wkrótce nastąpić rozprzężeniu tureckiego wojska od napadu licznych zbójcekich band albańskich. Prócz niepomyślnych zbiorów rozyneków, skarżą się tutaj także na nieurodzaj zboża.
(A. B. W. Z.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 26. sierpnia. Według doniesienia telegraficznego z Konstantynopola z d. 19. b. m. przyjęła Porta Wiedeńska projekta pojednania z mafemi modyfikacyami. Wysłany nazajutrz do Wiednia kuryer turecki przywiezie bliższe potwierdzenie tej wiadomości, którą należy uważać za nową gwarancję pokoju.

Tryest, 25. sierpnia. Deputacye miasta, izby handlowej i towarzystwa Lloyd składają przed Jego Excel. panem F. M. L. Baronem Cordon gratulacye i hołdy dla Jego c. k. Apost. Mości przy sposobności Jego zaręczenia się z Księżniczką Elżbietą Bawarską.

Wenecya, 24. sierpnia. Stanowcze spadnięcie cen zboża.

Haaga, 23. sierpnia. Izba druga przyjęła 1. artykuł ustawy kościelnej z modyfikacyą.

Haaga, 25. sierpnia. Izba druga przyjęła dzisiaj ustawę kościelną większością 41 głosów przeciw 27.

Berlin, 25. sierpnia. Dzisiaj oczekują tu przybycia Jego Mości króla z Putbus.

Szczecin, 52. sierpnia. Parostatek „Władimir“ przywiozł z Kronsztadu adiutanta księcia Bostofskiego i angielskiego kuryera gabinetowego pana Drury.
(Lit. koresp. austr.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 27. sierpnia. Na naszym wczorajszym targu sprzedawano korzec pszenicy po 18r.29k.; żyta 14r.32k.; jęczmienia 10r.46k.; owsa 7r.25k.; hreczki 13r.45k.; kartofli 6r.34k.; — ce-

tnar siana po 2r.2k.; okłotów 1r.31k.; — sag drzewa bukowego po 23r.45k., sosnowego po 18r.30k. w. w. w. w.

— W Jaryczowie i Szczercu płacono w pierwszej połowie b. m. w przecięciu za korzec pszenicy 7r.15k.—6r.27k.; żyta 6r.—5r.27k.; jęczmienia 4r.—3r.48k.; owsa 3r.36k.—2r.36k.; hreczki 0—4r.36k.; kartofli 0—2r.48k.; — za cetnar siana 50k.—0; — sag drzewa twardego sprzedawano po 5r.50k.—9r.12k.; miękkiego po 5r.10k.—7r.12k.; — funt mięsa wołowego kosztował 4k.—3²/₄k. i garniec okowity 1r.—1r.36k. mon. konw.

(Ceny targowe w obwodzie Kołomyjskim.)

Kołomyja, 20. sierpnia. Według doniesień handlowych płacono w pierwszych dwóch tygodniach bieżącego miesiąca na targach w Kołomyi, Sniatynie i Kuttach w przecięciu za korzec pszenicy 5r.40k.—5r.15k.—5r.58k., żyta 3r.56k.—3r.26k.—4r., jęczmienia 0 2r.40k.—3r.20k., owsa 2r.11k.—2r.28k.—2r.52k., kukurudzy 3r.24k.—3r.6k.—3r.20k., hreczki w Kołomyi 3r. Cetnar siana kosztował 44k.—44k.—1r.20k., wełny najlepszego gatunku w Kuttach 20r.—Sag drzewa twardego 6r.—13r.48k.—5r.54k., miękkiego 4r.—0—5r.45k. Funt mięsa wołowego sprzedawano po 3¹/₂k.—3¹/₂k.—3¹/₂k. i garniec okowity po 36k.—1r.28k.—1r.40k. m. k. — Kartofli i nasienia koniecznie nie było w handlu.

Kurs lwowski.

Dnia 27—28. sierpnia.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski m. k.	5	4	5	8
Dukat cesarski „ „	5	9	5	12
Półimperyal zł. rosyjski „ „	8	54	8	57
Rubel srebrny rosyjski „ „	1	44	1	44 ¹ / ₂
Talar pruski „ „	1	35	1	37
Polski kurant i pięciozłotówka „ „	1	17	1	18
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr. „ „	91	55	92	8

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 27. sierpnia 1853.

	złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po m. k.	—	—
Przedano „ „ 100 po „ „	—	—
Dawano „ „ za 100 „ „	—	—
Zadano „ „ za 100 „ „	—	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 27. sierpnia.)

Amsterdam 1. 2. m. 90¹/₄. Angsburg 108¹/₈ l. uso. Genua — 1. 2. m. Frankfurt 107¹/₂ p. 2. m. Hamburg 80³/₈ l. 2. m. Lwów 108¹/₈ p. 2. m. Londyn 10.37. l. 3. m. Medyolan 107⁷/₈ Marsylia 127³/₄ l. Paryż 127⁷/₈ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5⁰/₁₀ lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —. Pożyczka z roku 1852 —. Oblig. indemn. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie w. d. 26. sierpnia o pół do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio 13⁵/₈. Ces. dukatów obrączkowych agio 13¹/₈. Ros. imperyal 8.52. Srebra agio 8¹/₄ gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 27. sierpnia.

PP. Cielecki Ferdynand, z Skorodyniec. — Smarzewski Franciszek, z Tarnopola. — Stojowski Stanisław, z Tarnowa. — Niezabitowski Włodzimierz, z Koropusza. — Schmid Karol, c. k. komisarz cyrkularny, z Zaleszczyk. — Kłodziński Adam, z Parchacza.

Dnia 28. sierpnia.

JE. Hr. Lewicki Kajetan, c. k. szambelan, z Krakowa. — Hr. Stecki Henryk, ze Stryja. — PP. Biberstein de Pilchowski Józef, z Dittkowiec. — Ujejski Bronisław, z Melny. — Szczepański Franciszek, z Dąbków. — Kozicki Marian, z Lubczy.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 27. sierpnia.

Hr. Rothermund Józef, do Dziewiętnik. — Hr. Orłow, do Mołdawy. — Hr. Potocki Adam, c. k. major, do Tarnowa. — P. Bohdan Stanisław, do Zadowrza.

Dnia 28. sierpnia.

Hr. Baworowski Józef, do Krakowa. — Hr. Stecki Henryk, do Krakowa. — PP. Niezabitowski Włodzimierz, do Koropusza. — Wysocki August, do Czech.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 27. i 28. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze w. d. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zran.	27 6	+ 13°	+ 21°	połud.-zach.	jasno
2 god. pop.	27 6.2	+ 21°	+ 13°	połud.-wsch.	„
10 god. wie.	27 6.2	+ 17°		zachodni.	dżdżysto
6 god. zran.	27 9 8	+ 13,5°	+ 19°	zachodni.	jasno
2 god. pop.	27 8 1	+ 19,5°	+ 13°	połud.-wsch.	„
10 god. wie.	27 6 3	+ 16°		zachodni.	pochm.

T E A T R.

Dzisiaj: komed. niem.: „Das Mädchen von der Spule.“